

DÉLUTÁN

Becsókolom

szöveg: Horváth Júlia Borbála, fotó: Sebestyén László

Lassan a negyedik negyedévbe fordul a naptár; ki hitte volna, hogy rövidesen összeér a nagy mű: újabb évet tisztességgel lemorzsolni a kiszabott penzumból. Megadatott, amit tavaly Karácsony óta vártunk: orgonavirágzástól betakarításig reményteljes hetek, és az óhajtott nyár, nyár, nyár. Különös ritmusa a négy évszakos egyedeknek, hogy újból és újból új életet kezdenek; bundában vagy ballonban: akár háromhavonta helyesbíthetnek a kijelölt irányon. A mézespuszdedli-evés különös katalizátorként hat a kedélyre.

Kihaltak a délelőttök, elcsendesültek a közparkok. Egyik napról a másikra beköszönhet a tél: kedvetlen araszoltság a fő vonalakon; idegesen fújtható buszok: *szíves-kedjék az első ajtót használni... Jeggyel... – kilencig lefut a nagy menet; munkahely, iskola megtelik, nyaralószerű egyedek kedélyesen mesélnék élményeikről. Bejártuk... Megmáztuk... Fölépítettük... Kigyógyultunk... – megannyi igekötős hőstett, kinek-kinek a sajátja. Hunyorgó ablaktáblák mögött várakozással teli mondatok hangzanak fel: *Kedves kollégák, megnyitom az ötödik-huszedik-századik tanévet, kérem, az ünnepség után ne széledjetez szét, megbeszélést tartunk... – A ceremónia mellékes epizód a diákság részére, elképzelhetetlen, hogy vége a gondtalan életnek: *folytassuk, ahol tegnap este abbahagytuk, vagyis buliii!***

Végül a legelsőzántabbja is megadja magát, amihez az esőköd jelentősen hozzájárul. Megadással peregnék a napok, a hetek, dolgozó, tanuló visszarázódik a maga józanságába, olykor egy-egy mondat felhangzik a nyári élmények közül: kár, hogy nem jöttél a gólyatáborba... éjszaka gatyában rohagáltunk az erdőben... a tanárok vízipisztollyal lőttek bennünket... – a szülők elgondolkodva hallgatják (sic!), s igyekeznek elsajátítani a legmodernebb nevelési elveket. Reméljük, az osztályozásnál is ilyen jó fejek lesznek azok a tanárok... – teszik hozzá, s próbálják ők is lazára venni, mindenesetre megemelt zsebpénzzel indítják útnak porontyaikat. Csak semmi para... – nyugtatnak a leszármazottak, amivel egyben izgatnak is, mert vajon mi lehet az, ami parát idézhet elő; de hát megmondta: tehát semmi para; egyébként pedig nem kell mindenről mindent tudni.

Túlhevülésre itt van mindjárt a rég bevált intézmény, egy frissítő dolgozat. A hír, mint zápor a forróságban söpör végig a tanulótársadalmon: *Ez most komoly? Ezzel kezd?* – A diákok korlátzfeszítő kinnal hallgatják az előadást. Ázsia népei nehéz tantárgy, megszámlálhatatlan népcsoport, kibogozhatatlan nevek, milliányi helység-név. *Írásbeli vizsgára készüljenek... Rövidesen... – tanár úrnő nem tréfál, vagy ha igen, az egészen más témakör. A diákok az egyenlő bánásmód jegyében vele sem tesznek kivételt; a számonkérést megelőző napon körbejárnak a kérdések: *figyi, átküldöd a puskát... ugye... a lapozható változatot... – Örülnek a nem-tanulók, óra után lezúdulnak a lépcsőn, ki az aranyszínű szeptemberbe, ki a kocsmába sörözni, cigizni. Szép a lét... – közös nevező, adott**

napon vidáman cseverésznek, csak a technikai rész izgalmas, hogyan fogják bonyolítani pad alatt; nem túl kicsik-e a betűk. A nagy tudású profnő szorgosan osztja a feladatlapokat, a hallgatók vigyorognak magukban, mily profik is ők.

Csak ne bámuljon nagyon közben... – és nem bámul, az elején megtesz két biztonsági kört, majd belebújik a laptopjába, már publikál is. A fiatalság körmöl, mohón, kéjesen, ugyanazt, másfél óra helyett negyven perc alatt kész; a tollszár látja kárát a sietségnek. A tanárnő fölpillant, ő is elunta az üldögélést, kimegy. *Szabad a vásár... most mindent bele...* – lelkesül az ifjúság, emelkedik a hangerő, értékes percek állnak rendelkezésre, de közben elromlik a játék: ennek egyáltalában nem fontos az egész... – a tanerő vagy tíz percig távol

van. *Micsoda arcátlanság... ezért izgultunk... ügyeskedtünk...* – végül belép, szeme se rebben, folytatja a munkáját, és a következő órán megérkezik az eredmény: minden tanuló és nem-tanuló kapott egy megszégyenítő ötöst.

A diákok a folyosón vitatják a dolgot, végül döntetlenben kiegyeznek: *végül is túl vagyunk rajta... De mi lesz a szóbelin?* – ez itt a kérdés, de hol van az még, most a lényeg a lényeg: az édes szabadulás. Tanár, diák együtt sóhajt: *kicsengettek...* – ha lehet, még gyorsabban rontanak le a lépcsőn, odakint fölélénkül a környék. A profnő elgondolkodva lépeget lefelé, pályája elején ő is épp ilyen lendülettel hömpölygött az élet felé, de azóta szürkébe fordultak napok és a tincsek: *A-terv... B-terv... t-terv... statisztika*, azóta dicséretből van az intő. A diákságnak persze fogalma sincs, és nem is dolga a megfejtés, gyors *j napot*tal elintézik (stréberek és úri gyerekek becsokolomoznak); majd egy balos kanyar után eltűnnek és letáboroznak a téren.

Na, végre... – mézillat száll a levegőben, a kalácsosnak szeme se rebben a ricsajra, munkaszagú műhelyéből ki-kipillant az utcára; megszokta, hogy szeptembertől júliusig számára is megszűnnek a nyugalmas délutánok. Ez idő tájt a műhelyben már jól esik a fűtött kemence melege, a mester állandó villanyfénynél gyúrja, nyújtja, tölti és szeleteli a gömbölyű, a szögletes, a hosszúkás, a vékony, a vastag, a cukrozott, a mártott, a fahéjjal, dióval és a ki tudja, mivel bolondított aprócska puszedliket. A bennfentes bátrak csengő hangon barátokznak: *Kólás van-e? Hát rumos? Chilis?* – a többit jobb, ha nem hallja a derék munkás, évtizedek óta minden napja ezzel telik; szerényen, de biztosan.

Lehet jönni segédnek... – biccent a legmagabiztosabb gyerek felé, az egyik lány hirtelen vonzalommal pályát módosítana; elege van a körmölésből, inkább ide jelentkezne. A csordaszellem azonban bekebelezi a hajlandóságot, végül meggondolja, mire szétspriccel a társaság. Röhögnek közben: *mit képzél, majd összeragacsosom a kezem...* – az érdeklődő nem is érti, hogy gondolhatta: nincs több pad alatti motoszkálás, remegő szájszél és állandó vizsgadrukk: *jövök, begyűjtök, a mester megmutatja a fogásokat, csinálom, szeretem...* – végül elhessegeti magától a botor gondolatot. Ebben maradnak, távolabb viszont folyik a vaker: *állítólag focista volt... vagy jégkorongozó... láttad kiakasztva a zöld-fehér zászlót?* – a kalácsos fel se veszi az ilyesmit, hallott ő már külön dolgokat erre felé. Konkul folytatja begyakorolt napját: nyolc rúd vanília-meggyeshez meg elő kell melegíteni a sütőt, holnap nagybani szállító érkezik.

A fiatalok lenyugszanak, a téri wifi-bázist vadásszák, fejhallgató a fülben, laptop a térden, közben mindenki némán bámulja a maga moziját. A képernyőről hömpölyögnek a színes képek, fel-felvillanó csalival etetik a csacsikat: *vegyen, egyen, fizesse, fogyassza...* – csupa menő cucc, és a rengeteg szellemes kellem kiköpi a megfejtést: *pénzt kell szerezni...* – lehelik a nézők, szövdődnek a tervek és ernyednek az izmok, a családi pénzeszsák a végét járja. *Tanulj, fiam... otthon csak ezt tudják hajtogatni...* – bosszankodik a diákság, miközben annyi csodálatost mutatnak neki képen: *mindössze egy gombnyomással...* – az a varázsmondat – *azonnal a tiéd lehet...* – ez meg a másik, miáltal bármikor, bárhol kielégülhetnek a hirtelen támadt törpevágyak.

Nagyjából ekkor érkezik a profnő, szívélyesen köszönti a kalácsost, a szájról olvasók mindent értenek: *...csodás volt múltkor a diós csókja, István...* – vagy Ignác. Esetleg Iván. A gyerekek messziről szemlélik a jelenetet, a valóságtól elrugaszkodni hajlamosak történetet szőnek plátói, majd disznó jelenetekkel, végül visszasüllyednek a bannerek és popupok szintetikus világába. *A múltkor talán kissé édesre sikerült a mártott puszedli...* – évődik tovább a profnő és a kalácsos, s vitatják meghittén a kemence hirtelen hőfokváltozásának következményeit, meg mást; családot, unokát, nyaralást, telelést. Közben az utcát – ahogy harminc éve minden hétfőn és csütörtökön –, beborítja az édeskés szerencsendió-illat, sütési napokon a környék lakói szélesre tárják az ablakot; a mézeskalácsos a legbiztosabb reklámfogással, él. ●